

Tintatartó - A Háromkirályok imádása jelenet ábrázolásával

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	69.1564.1
Alkotó:	Manzoni di Colle, Giovanni
Készítés ideje:	1510 KÖRÜL
Készítés helye:	Colle di Val d'Elsa (Toscana)
Jelzés:	FECIT IOHANES NICHOLAI DE MANZONIBVS DE COLLE
Anyag:	fajansz
Technika:	ónmázás
Méretek:	magasság: 30 cm átmérő: 23,5 cm

A talpra helyezett oroszlánok nyitott elejű, dobszerű felépítményt tartanak. Ennek tetején a háttérben istálló, benne ökor és számár, előttük a jászolban a kis Jézus fekszik. Jobbra Mária és Szent József, balra a Három királyok térdelő alakjai, amint imára kulcsolt kézzel hódolnak a Megváló előtt. A hátoldalon, az istálló mögött a Betlehembe igyekvő Háromkirályok lovon ülő alakjai helyezkednek el. Az ötkaréjos nyílású üreg jobb oldalán váza formájú tintatartó, balra hengeres formájú gyertyatartó, alatta címerpajzs. A pajzsra utólag festett - mindeddig azonosítatlan - címer ezüst mezőjében három kék pólya, köztük egy-egy ötágú arany csillaggal.

A dob oldalán körben latin nyelvű felirat olvasható. A felirat első része bibliai idézet a háromkirályok betlehemi újának evangéliumi elbeszéléséből: P(er) ALIAM VIAM REVERSI SVNT / IN REGIONEM SVAM. ([Mivel álmutokban intést kaptak, hogy ne menjenek vissza Heródeshez,] *más úton tértek vissza országukba.* - Mt 2,12) A felirat második része a tintatartó mesterét nevezi meg: FECIT IOHANES / NICHOLAI DE MANZONIBVS DE COLLE. (Giovanni, a Colléból való Nicola Manzoni fia készítette)

A jászol belsejében C monogram, a talprészen GOVAN felirat. Az üreg száján A CHOLLE felirat. A hátoldal egyik lovasfiguráján – a ló combján – G betű. Az ülő Mária padkáján AVE MARIA felirat.

A feliratok tanúsága szerint a tintatartót a Siena közelében fekvő Colle di Val d'Elsa-ban 1507-1530 között működő Giovanni Manzoni készítette.

A tárgy eredetileg mint szenteltvíztartó került be a múzeum nyilvántartásába, majd az európai múzeumok analóg darabjainak megismerése után nyílt lehetőség a tárgy eredeti funkciójának és készítési idejének meghatározására. Giovanni Manzoni hasonló tintatartóját őrzi a faenzai Museo Internazionale delle Ceramiche (ltsz.: 13935), valamint cambridge-i Fitzwilliam Museum - ld. [itt](#).

Irodalom

- Balla Gabriella, Bajnóczi Bernadett: Ónmázás kerámiák technológiai jellegzetességeinek kimutatása Giov di Nicola Manzoni majolika tintatartójának példáján. *Archeometriai Műhely*, 6. (2009). 2009. - 81-93.
- Szerk.: Balla Gabriella: *Beatrix hozományja. Az itáliai majolikaművészet és Mátyás király udvara*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2008. - Nr. 1.51. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - kerámia 5.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/61.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 64. (Cserey Éva)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 162.
- Cserey Éva: Calamaio maiolica di stile Rinascimento. *Ars Decorativa*, 1. (1973). 1973. - 73-85.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 62.

